

DECIZIE

08 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Svetlana Novac

Judecătorii: Tatiana Vieru, Valentina Clevadî, Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinînd cererea de recurs declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bargan Stepan împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni cu privire la obligarea de a include în stagiul de cotizare a unei perioade de activitate și obligarea recalculării mărimii pensiei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 27 mai 2014,

c o n s t a t ă

La 03 aprilie 2014 reclamantul Bargan Stepan a depus cerere de chemare în judecată către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni, solicitînd obligarea CTAS Căușeni de a-i recalcula reclamantului coeficientul individual conform datelor prezentate din carnetul de muncă inclusiv perioada anilor 08/07/1987-13/02/1995, cînd Bargan Stepan a activat în calitate de jurist la întreprinderea de Stat „Plodoovoșci”, mai apoi reorganizată în SA „Curcubeul” la 28.12.1994 și conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor SA „Curcubeul” redenumită în SA „Curcubeul Legume”.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că la data de 12 noiembrie 2013, reclamantul a prezentat datele conform carnetului de muncă la CTAS Căușeni pentru a-i fi calculat coeficientul pentru stabilirea pensiei în legătură cu atingerea vîrstei de pensionare.

La fel, Bargan Stepan a menționat că, după o perioadă de 3 luni, d-lui a primit prima pensie și a stabilit că, pensia lunară constituie suma de 650 lei. Susține reclamantul că, a prezentat la CTAS Căușeni toate documentele necesare pentru recalcularea pensiei și inclusiv informațiile de la Camera Înregistrării de Stat Căușeni din care s-a stabilit că, administrator la SA „Curcubeul” este Cartaleanu Vera.

Se arată în acțiunea formulată că, ÎS „Curcubeul” a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la data de 28.12.1994 cu nr. 139002212. Tot la Camera înregistrării de Stat, reclamantul a primit informația precum că ÎS „Podoovoșci” a fost înregistrată la data de 06.10.1992 cu nr. de înregistrare 139000115; la data de 17.10.1994, întreprinderea dată s-a reorganizat în SA „Curcubeul”, iar conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor SA „Curcubeul”, la data de 14 mai 2003, au fost înregistrate modificările în documentele de constituire a societății cu schimbarea denumirii din SA „Curcubeul” în SA „Curcubeul-Legumelor”, care activează și pînă în prezent.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni nr. 01 din 17 ianuarie 2014, a fost refuzat în recalcularea pensiei.

A indicat Bargan Stepan că, la data de 04 februarie 2014, d-lui a înaintat o cerere prealabilă la CTAS Căușeni prin care a solicitat efectuarea recalcului pensiei conform datelor prezentate din carnetul de muncă, însă, prin răspunsul nr. X01/09-268 din 03 martie 2014, CTAS Căușeni a refuzat în recalcularea coeficientului pentru stabilirea pensiei.

A solicitat Bargan Stepan instanței de judecată: obligarea CTAS Căușeni de a-i recalcula reclamantului coeficientul individual conform datelor prezentate din carnetul de muncă inclusiv perioada anilor 08/07/1987-13/02/1995, cînd Bargan Stepan a activat în calitate de jurist la întreprinderea de Stat „Podoovoșci”, mai apoi reorganizată în SA „Curcubeul” la 28.12.1994 și conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor SA „Curcubeul” redenumită în SA „Curcubeul Legume”.

Prin hotărîrea Judecătoreiei Căușeni din 27 mai 2014, a fost admisă acțiunea, fiind obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni să includă în stagiul de cotizare a lui Bargan Stepan perioada de la 08.07.1987-13.02.1995, cînd a activat în funcția de jurist la întreprinderea de stat de colectare și desfăcere a producției agricole „Podoovoșci”, ulterior reorganizată în SA „Curcubeul”. A fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni să efectueze recalcularea pensiei luînd în considerație și stagiul de cotizare pe perioada 08.07.1987-13.02.1995 (f.d. 27-28).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărîrea primei instanțe (f.d. 60-66).

La 16 ianuarie 2015 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, solicitînd admiterea recursului și casarea hotărîrilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că potrivit Legii Nr.156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, art.30 alin. (2) prevede că organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Astfel, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni a depistat că certificatul de salariu prezentat pentru recalcularea pensie nu este îndeplinit conform cerințelor legale de întocmire a acestora și anume persoana care a eliberat certificatul dat este fosta contabilă care la momentul de față nu mai activează la întreprinderea respectivă și nu are astfel de împuterniciri, ștampila nu este valabilă fiindcă nu a trecut procedura de reînregistrare după anul 1999, arhiva se păstrează la contabilă acasă și nu este predată la arhiva de stat. Toate aceste circumstanțe au servit pentru a nu lua în calcul certificatul respectiv.

Mai mult ca atât, SA „Curcubeul” se află în procedură de insolvabilitate și dispune de administrator care nemijlocit se ocupă de conducerea întreprinderii date și are toate împuternicirile de-a elibera astfel de documente, și nu contabilă care deja nu mai este în funcție.

Remarcă faptul că venitul asigurat (salariul), până la implementarea evidenței individuale, se confirmă prin certificatul eliberat de către întreprinderea, instituția sau organizația în care a activat solicitantul. În cazul lichidării, reorganizării sau încetării activității întreprinderii din alte motive, certificatul de salariu este eliberat de către succesorul său în drepturi sau de către arhivele de stat (în dependență de locul unde au fost predate arhivele contabile ale întreprinderii, instituției sau organizației).

Astfel, cum s-a menționat, art. 30 (2) din Legea Nr.156 privind pensiile de asigurări sociale acordă dreptul organelor de asigurări sociale de-a verifica documentele prezentate pentru stabilirea pensiei, astfel colaboratorii casei teritoriale de asigurări sociale Căușeni nu au avut accesul de-a verifica corespunderea datelor din certificatul de salariu cu cărțile de salariu de la întreprindere.

La 20 februarie 2015 Bargan Stepan prin intermediul cancelariei a depus o referință, invocând dezacordul cu recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând respingerii acestuia, cu menținerea hotărârii contestate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Reieșind din materialele dosarului se constată că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată părților la 10 decembrie 2014 (f.d. 67), iar recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale a primit-o la 16 decembrie 2014 (f.d. 68), din care motive instanța de recurs consideră că recursul declarat la 16 ianuarie 2015 este depus în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni, Bargan Stepan a solicitat obligarea CTAS Căușeni de a-i recalcula reclamantului coeficientul individual conform datelor prezentate din carnetul de muncă inclusiv perioada anilor 08/07/1987-13/02/1995, cînd Bargan Stepan a activat în calitate de jurist la întreprinderea de Stat „Plodoovoșci”, mai apoi reorganizată în SA „Curcubeul” la 28.12.1994 și conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor SA „Curcubeul” redenumită în SA „Curcubeul Legume”.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o ca întemeiată, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a menționat că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni nr. 01 din 17 ianuarie 2014 „cu privire la recalcularea pensiei d-lui Bargan Stepan Gheorghe”, a fost respinsă cererea lui Bargan Stepan privind recalcularea pensiei, din motiv că, certificatul de salariu de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” pentru perioada 1977-1981, nu poate fi inclus în calcul coeficientul individual deoarece legislația în vigoare nu prevede recalcularea coeficientului individual din perioada a 60 luni din ultimii 15 ani de lucru pînă la 01.01.1999; iar certificatul de salariu prezentat de la SA „Curcubeul” nu poate fi inclus la calcularea coeficientului, deoarece acesta întreprindere este în proces de insolvabilitate, și persoana care a eliberat acest certificat este fosta contabilă care nu are împuternicirile respective.

Totodată instanța de apel a menționat că, argumentul invocat de CTAS Căușeni precum că, certificatul prezentat de Bargan Stepan de la SA „Curcubeul” a fost eliberat și semnat de o persoană neîmputernicită, este nefondat, din motiv că,

conform informației prezentate de Camera înregistrării de Stat, se constată că, ÎS „Plodoovoșci” a fost înregistrată la data de 06.10.1992, cu nr. de înregistrare 139000115, cu sediul or. Căinări. Ulterior, la data de 28 decembrie 1994, Î.S. „Plodoovoșci” conform permisului de înregistrare a întreprinderii cu nr. 420 din 17.10.1994, s-a reorganizat în SA „Curcubeul” cu nr. de înregistrare 139002212, cu sediul în or. Căinări. Conform procesului-verbal nr. 1/2002 al adunării generale a acționarilor a S.A. „Curcubeul” din 09.04.2004, anunțului din Monitorul Oficial al RM cu nr. 27-29 (1120-1122) din 28.02.2003, la data de 14 mai 2003 s-au înregistrat modificări în documentele de constituire ale societății cu schimbarea denumirii din SA „Curcubeul” în SA „Curcubeul-Legumelor”, care este și pînă în prezent (f.d. 10). Concomitent, din răspunsul Camerei înregistrării de Stat nr. 4 din 18.01.2014, se constată că, S.A. „Curcubeul-Legumelor”, a fost înregistrată la data de 28.12.1994, cu nr. 139002212 din 14.05.2003, sediul MD-7701, str. Păcii 9, or. Căinări, r-ul Căușeni, administrator - Cartaleanu Vera, administrator provizoriu al procesului de insolabilitate Izvoreanu Varvara (f.d. 8).

În opinia instanței de apel, aceste înscrisuri confirmă cu certitudine faptul că, Bargan Stepan a activat la întreprinderea dată, perioada respectivă de activitate urmînd a-i fi inclusă în stagiul de cotizare. Mai mult, instanța de apel a reiterat și faptul că activitatea lui Bargan Stepan la SA „Curcubeul” se confirmă și prin înscrisurile făcute în carnetul de muncă, copia căruia a fost anexată la dosar.

Instanța de recurs, verificînd legalitatea deciziei instanței de apel, prin prisma criticelor formulate în recurs, conchide că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia de menținere a hotărîrii primei instanței prin care a fost admisă acțiunea înaintată de Bargan Stepan, dînd o apreciere incorectă a materialului probator anexat la dosar, precum și a normelor procedurale.

Reieșind din materialele dosarului se constată că conform răspunsului Camerei Înregistrării de Stat nr. 4 din 18.01.2014 SA „Curcubeul-Legumelor”, a fost înregistrată la data de 28.12.1994, cu nr. 139002212 din 14.05.2003, sediul MD-7701, str. Păcii 9, or. Căinări, r-ul Căușeni, administrator fiind Cartaleanu Vera, însă la moment se află în procedură de insolabilitate, administrator provizoriu al procesului de insolabilitate Izvoreanu Varvara (f.d. 8)

Astfel, instanța de recurs reține că, conform prevederilor art. 25 alin. (1) a Legii insolabilității, dacă instanța de insolabilitate nu dispune altfel, în perioada de observație organele de conducere ale debitorului nu pot emite decizii și nu pot efectua operațiuni și plăți fără acordul administratorului provizoriu, iar persoanele cu drept de reprezentare a debitorului nu pot încheia acte juridice fără participarea administratorului provizoriu.

Conform alin. (5) al aceluiași articol, principalele atribuții și drepturi ale administratorului provizoriu este inclusiv și conducerea integrală, respectiv parțială, a activității debitorului în condițiile prezentei legi, cu respectarea precizărilor

stabilite expres de instanța de insolabilitate, și în condițiile de efectuare a plăților curente din contul patrimoniului debitorului.

Totodată, se constată că certificatul eliberat lui Bargan Stepan privind achitarea salariului pe perioada 08-07-1987-13.021995 a fost eliberat de Cartaleanu Vera care ocupă funcția de contabil-șef și administrator al S.A. „Curcubeul-Legumelor”, cu aplicarea ștampilei care nu a fost reînregistrată în modul stabilit de lege, și la acel moment nu era în drept să-l elibereze, pe motiv că S.A. „Curcubeul-Legumelor” se afla în proces de insolabilitate, fiind numit administrator provizoriu Izvoreanu Varvara, care conform prevederilor art. 25 al Legii insolabilității era și este în drept de a elibera astfel de certificate.

Mai mult ca atât, la materialele cauzei nu este anexată vre-o probă utilă care ar confirma situația juridică a S.A. „Curcubeul-Legumelor”, la ce etapă a procesului de insolabilitate se află întreprinderea precum și cine-i persoana (administratorul) în a cărei competență intră eliberarea unui astfel de certificat, care este necesar pentru soluționarea justă a cauzei.

Este de remarcat faptul că certificatul eliberat de contabila întreprinderii a fost din start contrar prevederilor legal, ori odată cu intentarea procesului de insolabilitate, administrația întreprinderii urma să predea arhiva, documentele contabile, precum și ștampila administratorului provizoriu, care este responsabil de gestionarea patrimoniului întreprinderii și care exercită funcția de conducere. Anume aceste circumstanțe nu au fost elucidate de instanța de apel, ceea ce prevalează cu neexaminarea fondului cauzei.

La fel, este de menționat și faptul că potrivit art. 30 alin. (2) a Legii Nr.156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

La solicitarea recurentului privind prezentarea cărților de salariu pentru control acestea nu au fost prezentate, iar colaboratorii Casei Teritoriale de Asigurări sociale Căușeni nu au avut accesul de a verifica corespunderea datelor din certificatul de salariu cu cărțile de salariu de la întreprindere, or obiectul acțiunii constituie venitul obținut de la întreprindere și nu stagiul de cotizare pe care l-a avut intimatul. Anume aceste circumstanțe nu au fost elucidate de instanțele judecătorești, ceea ce impune concluzia de neexaminare a fondului cauzei.

În conformitate cu art. 442 al. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, pe baza actelor din dosar, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ce constituie temei de casare a hotărîrii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia

de a admite recursul, de a casa decizia instanței de a apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanță de apel.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate să de-a o apreciere justă a materialelor cauzei în coraport cu normele de drept material și procesual, și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Borgan Stepan împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni cu privire la obligarea de a include în stagiul de cotizare a unei perioade de activitate și obligarea recalculării mărimii pensiei, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru